

Izvještaj o održivosti 2018

Izjava uprave >GRI 102-14

Ovo je prvi izvještaj o održivom poslovanju poduzeća MURAPLAST d.o.o., u kojem se predočuje razvojna politika poduzeća u području ljudskih i radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije.

Ovaj izvještaj o održivosti sastavljen je u skladu sa zahtjevima Global Reporting Initiative (GRI) Standarda.

Ovaj izvještaj biti će javno dostupan na internetskim stranicama poduzeća <https://muraplast.com/o-nama/>, a svi zainteresirani dionici mogu ga dobiti na upit.

Za potpuni izvještaj o poduzeću javno su dostupni:

- Revizorsko izvješće s priložima + Bilješke
- Godišnje izvješće
- Odluka o raspodjeli dobiti ili pokriću gubitaka

Izvještaji su javno dostupni u Registru javno dostupnih godišnjih financijskih izvještaja (<http://rgfi.fina.hr>) gdje se bez nakade mogu preuzeti prema članku 30. Zakona o računovodstvu.

MURAPLAST d.o.o. tijekom 2018. nije imalo podružnicu niti povezanih subjekata te nema obvezu konsolidiranog financijskog izvještaja.

Poslovna i kalendarska godina poduzeća se podudaraju, a MURAPLAST planira izvještavati o održivom poslovanju jednom godišnjem na dokumentu Izvještaj o održivosti.

Za razliku od izvještaja dostupnih u Registru javno dostupnih godišnjih financijskih izvještaja, ovaj Izvještaj o održivosti za sada nije verificiran.

U 2018. se završila izgradnja šator skladišta od cca 6.500 m² zajedno s trafostanicom i pripadajućom infrastrukturom u industrijskoj zoni Kotoriba Jug. Instalirane su tri nove linije za proizvodnju. Dvije linije za proizvodnju polietilenskog crijevnog filma i jedna linija za proizvodnju papirnatih vrećica. Značajna sredstva uložena su u olakšanje fizičkog rada u proizvodnji instalacijom različitih uređaja za podizanje tereta.

Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu u 2018. iznosile su 21.544.398 kn što je 12,5 milijuna kuna manje nego 2017. godine.

Započeti je novi ciklus investiranja prema Zakonu o poticanju ulaganja. Planira se investirati u sektor proizvodnje plastične ambalaže i proizvodnje papirnatih vrećica s fokusom na veću dodanu vrijednost proizvoda. Naručene su dvije nove linije za proizvodnju koje dolaze u 2019. te je uspješno privedeno kraju mnogo različitih manjih investicija i razvojnih projekata.

Očekuje se daljnji kontinuirani rast prihoda na domaćem i stranom tržištu kojim će se otvoriti mjesta za daljnjim rastom i razvojem.

Očekuje se daljnji rast plaća zaposlenika.

Očekuje se daljnji fokus na smanjenju debljine ambalaže koje će se postići razvojem i korištenjem nove opreme te novi fokus korištenje recikliranog materijala.

Trajni ciljevi organizacije će i nadalje biti:

- širenje tržišta, kako domaćeg, tako i stranog, na što kvalitetniji način
- fleksibilno prilagođavanje potrebama naših kupaca
- smanjenje troškova u svim segmentima gdje je to moguće
- jačanje kapitalne stabilnosti u funkciji održivog i očekivanog razvoja, uz daljnje jačanje rentabilnosti
- daljnja ulaganja u društveno poslovanje i zaštitu okoliša

Izveštaj sastavio Davor Ujlaki /direktor

Sadržaj

Izjava uprave >GRI 102-14	1
Organizacijski profil	5
Naziv organizacije >GRI 102-1	5
Područje djelovanja >GRI 102-2	5
Sjedište >GRI 102-3	5
Mjesto operacija >GRI 102-4	5
Vlasništvo i pravni oblik >GRI 102-5	6
Tržište >GRI 102-6	6
Veličina organizacije >GRI 102-7	7
Zaposlenici i drugi radnici >GRI 102-8	7
Dobavljački lanac >GRI 102-9	9
Značajne promjene u organizaciji >GRI 102-10	10
Pristup predostrožnosti >GRI 102-11	10
Vanjske inicijative >GRI 102-12	10
Članstva u udruženjima >GRI 102-13	11
Etika i integritet	11
Vrijednosti, načela, standardi i norme ponašanja >GRI 102-16	11
Upravljanje	11
Upravljačka struktura >GRI 102-18	11
Sastav najvišeg tijela upravljanja >GRI 102-22	13
Uključivanje dionika	14
Dionici i njihovo uključivanje >GRI 102-40/42/43/44	14
Kolektivni ugovori >GRI 102-41	16
Praksa izvještavanja	16
Subjekti uključeni u konsolidirane financijske izvještaje >GRI 102-45	16
Popis materijalnih tema >GRI 102-47	16
Izmjene u informacijama >GRI 102-48	17
Promjene u izvještavanju >GRI 102-49	17
Izveštajni ciklus i razdoblje >GRI 102-50/51/52	17
Kontakt za pitanja vezana uz izvješće >GRI 102-53	17
Tvrdnje za izvještavanje u skladu s GRI Standardima >GRI 102-54	17
Kazalo sadržaja >GRI 102-55	17
Tematsko-specifični standardi: ekonomski	17
Ekonomski učinak >GRI 201	17
Izravno stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost >GRI 201-1	18

Definirani plan beneficija i drugi mirovinski plan >GRI 201-3	18
Prisutnost na tržištu >GRI 202.....	18
Udio višeg menadžmenta zaposlenog iz lokalne zajednice u značajnim mjestima poslovanja >GRI 202-2.....	18
Antikorupcija GRI 205	19
Antikorupcijske politike i postupci >GRI 205-2/3.....	19
Slobodno tržišno natjecanje >GRI 206	19
Tematsko-specifični standardi: okolišni	19
Materijali >GRI 301	20
Energija >GRI 302.....	21
Voda >GRI 303.....	23
Emisije >GRI 305.....	23
Pridržavanje propisa zaštite okoliša >GRI 307-1	25
Tematsko-specifični standardi: društveni	25
Fluktuacija zaposlenika >GRI 401-1.....	25
Povlastice zaposlenika >GRI 401-2	25
Roditeljski dopust >GRI 401-3	26
Obavješćavanje o promjenama u radu >GRI 402-1	26
Zajednički formalni odbori >GRI 403-1	26
Bolesti povezane sa zanimanjem >GRI 403-3	26
Obuka i obrazovanje >GRI 404	26
Programi za stjecanje vještina >GRI 404-2	27
Slučajevi diskriminacije i poduzete mjere >GRI 406-1	27
Sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja >GRI 407	27
Dječji, prisilni i obavezni rad >GRI 408, >GRI 409.....	27
Poštivanje ljudskih prava >GRI 412-1	27
Uključivanje lokalne zajednice >GRI 413-1.....	28
Javne politike >GRI 415-1.....	28
Utjecaj na zdravlje i sigurnost kupaca >GRI 416-1	28
Poštivanje propisa >GRI 416-2	28
Vrsta podataka o proizvodu i usluzi >GRI 417-1.....	29
Pridržavanje propisa >GRI 417-2.....	30
Pridržavanje propisa i dobrovoljnih kodeksa u vezi s marketinškim komunikacijama >GRI 417-3.....	30

Organizacijski profil

Naziv organizacije >GRI 102-1

Skraćeni naziv organizacije je MURAPLAST d.o.o.

Puni naziv poduzeća je MURAPLAST društvo s ograničenom odgovornošću za proizvodnju i preradu plastičnih masa.

Poduzeće je registrirano u Hrvatskoj pod sljedećim brojevima:

MB 070005759

OIB 16893266699

Područje djelovanja >GRI 102-2

MURAPLAST d.o.o. je poduzeće za preradu plastike i papira.

Primarna djelatnost poduzeća od početka do danas je ekstruzija polietilenskih filmova u roli koji se koristi kao ambalaža u različitim industrijama.

Proizvodni program sastoji se od polietilenskih filmova, konfekcioniranih polietilenskih vreća i višekratnih vrećica i fleksibilne ambalaže. U filmove spadaju termoskupljajući (toplinsko stezljivi) filmovi za skupno pakiranje pića i drugih proizvoda, industrijski filmovi i filmovi za ambalažiranje paleta. U vreće i vrećice spadaju višekratne reklamne vrećice za nošenje, industrijske vreće i haube za palete. U fleksibilnu ambalažu spadaju jednoslojni i višeslojni kaširani proizvodi od polietilena, polipropilena i drugih materijala koji služe za pakiranje u različitim industrijama. Od 2015. godine u proizvodni program spadaju i papirnate vrećice za nošenje i papirnata ambalaža u roli.

Uz konstantan organski rast, upotrebu najmodernijih tehnologija i odličan kolektiv poduzeće cilja postati referenca za proizvodnju ambalaže od polietilena u Europi.

Sjedište >GRI 102-3

Sjedište poduzeća s proizvodnim pogonu prerade plastike je Sajmišna 16, HR-40329 Kotoriba.

Mjesto operacija >GRI 102-4

Sve djelatnosti poduzeća vrše se u Hrvatskoj u mjestu Kotoriba. Poduzeće posjeduje 4 lokacije na kojima vrše razne djelatnosti:

Sajmišna 16, HR-40329 KOTORIBA, Hrvatska - glavna lokacija, prerada plastičnih proizvoda

Sajmišna 8a, HR-40329 KOTORIBA, Hrvatska - pomoćno skladište

Sajmišna 21, HR-40329 KOTORIBA, Hrvatska - proizvodnja papirnatih vrećica, skladište, reciklaža plastike

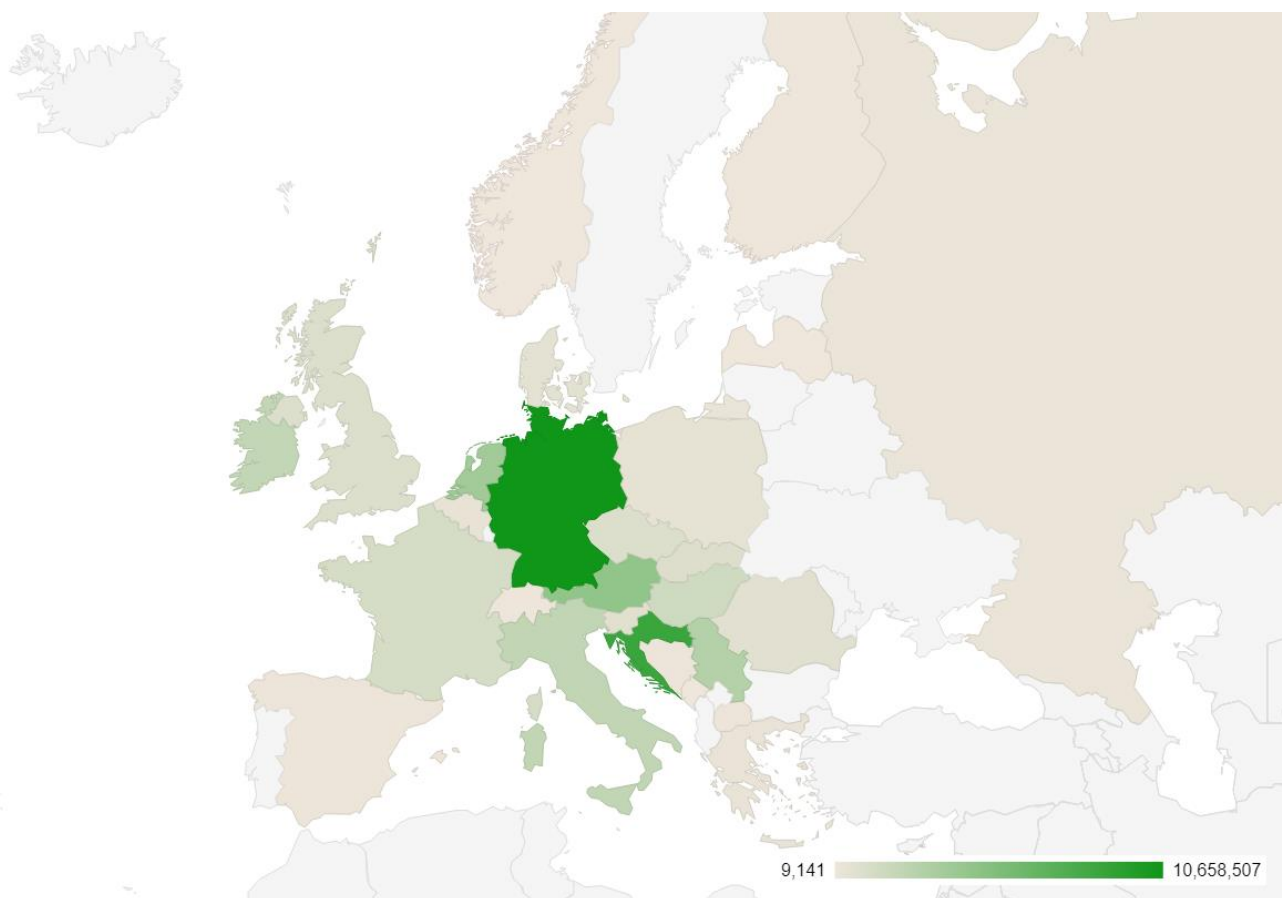
Jug I 9, HR-40329 KOTORIBA, Hrvatska - skladište gotove robe

Vlasništvo i pravni oblik >GRI 102-5

Poduzeće je organizirano kao društvo s ograničenom odgovornošću te je 100 % u privatnom vlasništvu. Vlasnici i ujedno osnivači MURAPLAST-a su Ivan Ujlaki s 50 % udjela i Anđelko Trojko s 50 % udjela.

Tržište >GRI 102-6

Tržište poduzeća predstavlja područje Europe. U 2018. najznačajnije tržište predstavljala je Njemačka sa 24 % ukupnog udjela u prodaji, slijedi Hrvatska, Austrija, Nizozemska, Srbija, Italija, Irska, Mađarska, Francuska, Ujedinjeno Kraljevstvo i ostale zemlje. Van Europe prodana je vrlo mala količina proizvoda u SAD. Izvoz je iznosio oko 80 %.

Slika: Prihodi od prodaje po zemljama u 2018. godini u € (glavno tržište bila je Njemačka)

Proizvodni asortiman MURAPLAST-a se sastoji od polietilenskih filmova, konfekcioniranih polietilenskih vreća i vrećica, fleksibilne ambalaže i papirnatih vrećica. U 2018. značajno je porastao segment polietilenskog filma i papirnatih vrećica dok je segment polietilenskih vrećica dodatno pao. Prodaja je bila ograničena kapacitetima. Najviše je nedostajao kapacitet papirnatih vrećica.

Termoskupljajući filmovi za skupno pakiranje pića koje se koristi u industriji pića činile su najznačajniji pojedinačni proizvod u prodajnom asortimanu prema udjelu prometu po proizvodima u 2018. godini. Slijede papirnatih vrećice za trgovine, automatski filmovi za pakiranje u industriji (program teških vreća za pakiranje umjetnih gnojiva, paleta i ostalih proizvoda), plastične vrećice za trgovine, termoskupljajuće haube za zamatanje paleta,

stretch haube za zamatanje paleta, fleksibilna ambalaža za pakiranje tjestenine, deterđenata i ostalih proizvoda, industrijske vreće i ostali proizvodi.

Veličina organizacije >GRI 102-7

Poduzeće je tijekom 2018. zapošljavalo 235 osoba (+15 u odnosu na prošlu godinu) u jednoj organizacijskoj jedinici. Poslovni prihodi iznosili su 334.883.185 kn.

	2017	2018
I. POSLOVNI PRIHODI, kn	301.791.232	334.883.185
IX. UKUPNI PRIHODI, kn	303.683.496	336.722.797
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA, kn	32.752.113	35.413.412
E) UKUPNO AKTIVA, kn	230.855.773	262.510.425
A) KAPITAL I REZERVE, kn	115.909.935	141.141.528
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL, kn	37.564.600	37.564.600
C) DUGOROČNE OBVEZE, kn	42.433.680	32.471.598
D) KRATKOROČNE OBVEZE, kn	59.833.659	76.619.746
Prosjek broja zaposlenih tijekom razdoblja:	220	235
Broj zaposlenih prema satima rada:	190	205
Prodaja polietilenskih filmova i vrećica, t	15.431	15.944
Prodaja fleksibilne ambalaže, t	401	410
Prodaja papirnatih proizvoda, t	2.561	4.580

Tablica: Veličina organizacije

Zaposlenici i drugi radnici >GRI 102-8

Od osnutka do danas MURAPLAST ima stalan godišnji rast zaposlenika. Na donjoj slici prikazan je rast broja zaposlenih po godinama na dan 31.12. od 2010 do danas.

MURAPLAST je 31. prosinca 2018. godine imao 246 zaposlenih. Od ukupnog broja zaposlenih radnika 41 je visoko obrazovanih. Od ukupno zaposlene 194 muške osobe, 174 ih je imalo ugovor na neodređeno i 20 ugovor na određeno vrijeme. A od ukupno zaposlene 52 ženske osobe, 34 ih je imalo ugovor na neodređeno i 18 ugovor na određeno vrijeme.

Najviše djelatnika (105) je starosti između 31-40 godina.

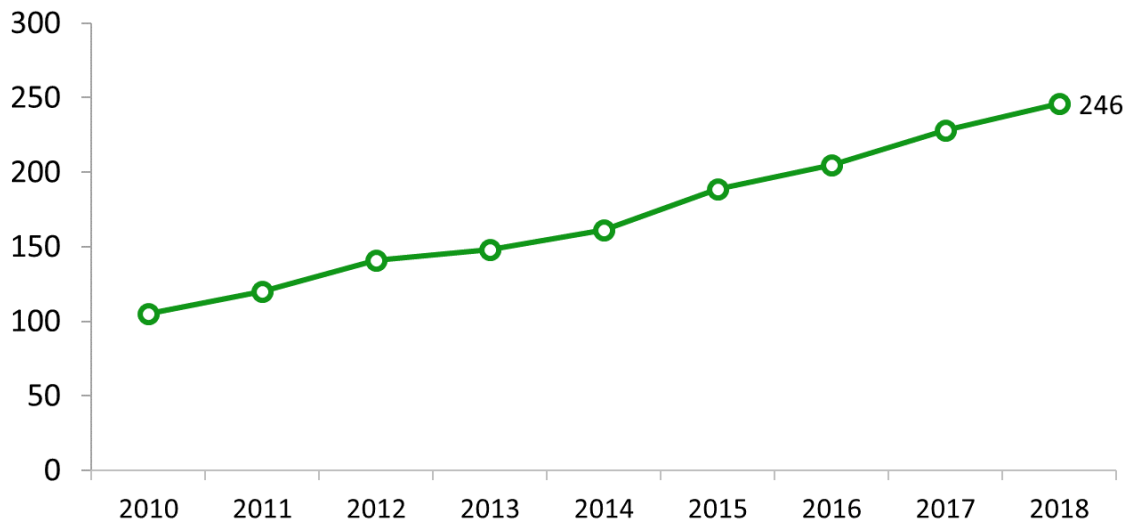
Tijekom 2018. godine iz MURAPLAST-A su otišle 22 osobe.

MURAPLAST je tijekom 2018. godine zapošljavao isključivo na puno radno vrijeme, isključivo za rad u Kotoribi.

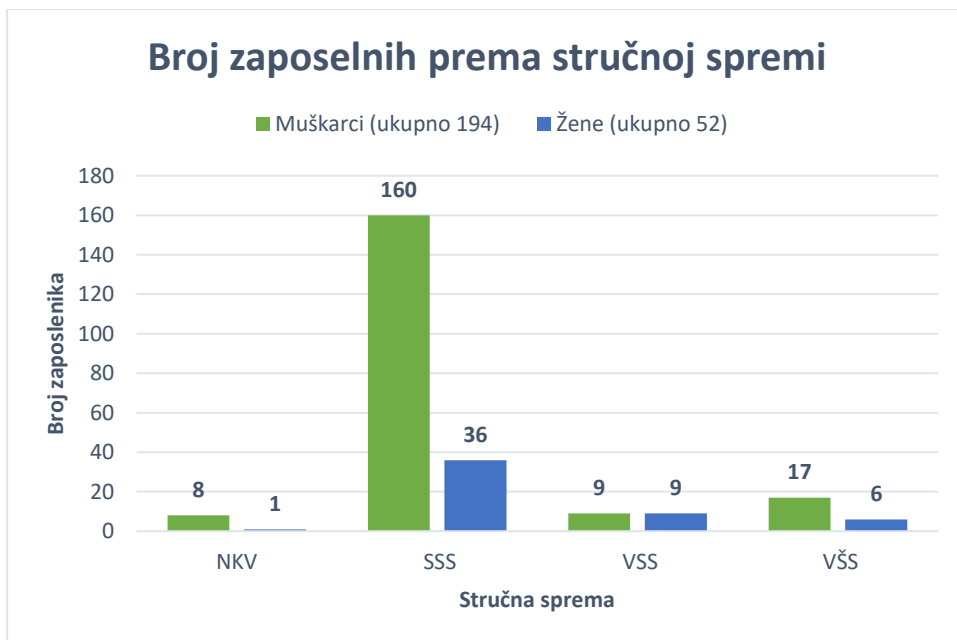
U strukturi zaposlenika MURAPLAST-a prevladavaju osobe muškog spola. Prema vrsti zaposlenja prevladavaju osobe zaposlene na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom od 40 sati tjedno.

Tijekom 2018. nije bilo zabilježeno slučajeva u kojima bi se moglo prepoznati bilo koji oblik povrede ljudskih i radnih prava.

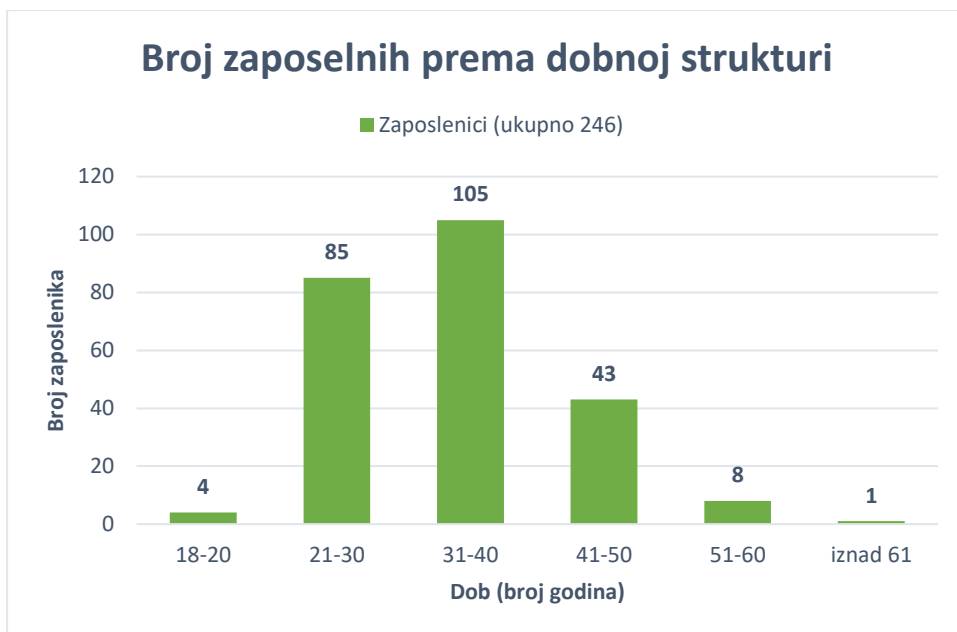
Povećavajući svoje kapacitete i rastući velikom brzinom MURAPLAST je stalno u potrazi za novim djelatnicima.

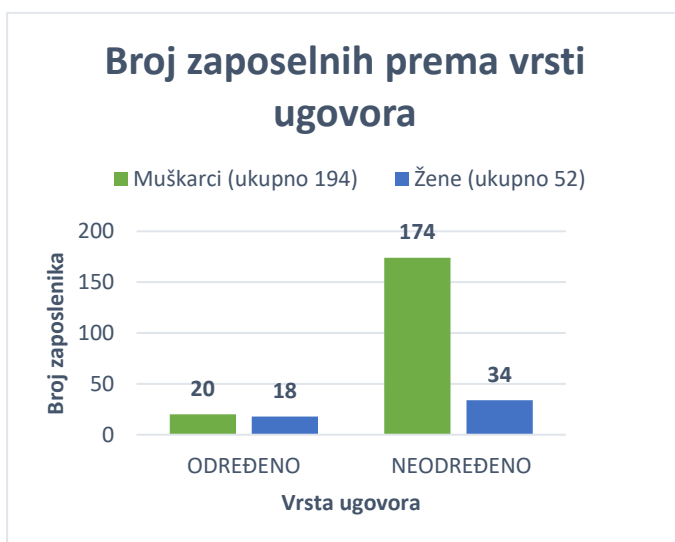
Slika: Broj zaposlenih u organizaciji na dan 31.12.

Slika: Broj zaposlenih prema stručnoj spremi na dan 31.12.2018.

Slika: Broj zaposlenih prema dobnoj strukturi na dan 31.12.2018.

Slika: Broj zaposlenih prema vrsti ugovora na dan 31.12.2018.

Dobavljački lanac >GRI 102-9

Upravljanje odnosima s dobavljačima od strateške je važnosti za poduzeće. Dobavljači su sortirani prema grupi materijala. Tu su dodatno klasificirani prema strateškoj važnosti, odnosno prema dodanoj vrijednosti za poduzeće.

Glavne grupe materijala su granulati (LDPE, LLDPE, HDPE, PP), aditivi, masteri, koncentri boja, ambalaža, ostale boje i otapala, tuljak, sirovina za laminaciju, papir, koncentri vodenih boja, ljepila za papir, kutije i drugo.

Strateška politika poduzeće je raditi direktno s proizvođačima bez prisustva posrednika ako je to moguće.

S obzirom na nepostojanje lokalnih proizvođača sirovina one se većinom uvoze. Poduzeće ima višegodišnje poslovne odnose s dobavljačima i s iznimkom nekolicine dobavljača ima ugovore o poslovnoj suradnji.

MURAPLAST ima cca 250 dobavljača iz 26 zemlje, od kojih prvih 10 čine 65 % vrijednosti nabave.

Godišnja vrijednost nabave kreće se oko 228 milijuna kuna, od čega se više od 90 % posto nabavlja u inozemstvu, najvećim dijelom u EU (Austrija, Belgija, UK, Nizozemska, Francuska, Italija...).

U slučaju mogućnosti dobave od domaćeg proizvođača koji zadovoljava zadane kriterije kvalitete poduzeće preferira domaćeg dobavljača doprinoseći time razvoju i stabilnosti lokalne zajednice.

Prije zatvaranja hrvatskog proizvođača granulata MURAPLAST je većinu sirovine nabavljao od njega.

Linije i strojevi za proizvodnju se također uvoze. Većinom iz Njemačke. Ostale zemlje iz kojih se kupuju linije za proizvodnju su: Italija, Japan i Austrija. U 2018. poduzeće je uvezlo 3 linije za proizvodnju: jednu iz Njemačke, jednu iz Italije i jednu iz Japana.

Značajne promjene u organizaciji >GRI 102-10

MURAPLAST je tijekom 2018. završio 3 godišnji investicijski ciklus te je započeo trogodišnji novi investicijski ciklus. Novi ciklus obilježen je izgradnjom šator skladišta od cca 6.500 m² zajedno s trafostanicom i pripadajućom infrastrukturom u industrijskoj zoni Kotoriba Jug čime poduzeće dobiva novu lokaciju.

Nakon dužeg perioda dostigli smo zadanu viziju poduzeća postavljena prije jednog desetljeća. Odmah nakon dostizanja postavljena je nova vizija.

Pristup predostrožnosti >GRI 102-11

Poduzeće vezano za princip predostrožnosti posjeduje različite certificirane sustava upravljanja koji djeluju kao sustavi analize rizika i interni kontrolni sustav. Za kvalitetu po standardu ISO 9001, za okoliš po ISO 14001, za zdravlje radnika i zaštitu na radu OHSAS 18001, za proizvodnju ambalaže za kontakt s hranom FSSC 22000. Također ima ANALIZA UTJECAJA NA POSLOVANJE (Business Impact Analyses) te PLAN KONTINUITETA POSLOVANJA – BCM.

Vanjske inicijative >GRI 102-12

Poduzeće prihvaća i provodi međunarodna i nacionalna načela, povelje i standarde koji pridonose kvalitetnijem proizvodu, procesu rada i proizvodnje te očuvanju i unapređenju prirodnog i društvenog okoliša.

Poslovna politika poduzeća temelji se na:

- zadovoljstvu kupaca, dobavljača i drugih dionika
- zaštiti okoliša, zaštiti zdravlja i sigurnosti
- trajnom poboljšanju proizvoda i procesa
- uključivanju i motivaciji svih zaposlenih.

Sustavnim pristupom ostvaruju se politika i ciljevi upravljanja kvalitetom, zaštitom okoliša, zdravljem i sigurnošću na radu, što potvrđuju certifikati dobiveni od strane akreditiranih nezavisnih tijela. U skladu s politikama primjenjujemo dobrovoljno prihvaćene i certificirane standarde: ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, FSC CoC i FSSC 22000.

Za pojedine proizvode poštuje se i niz drugih normi i standarda u skladu sa zahtjevima kupaca i korisnika.

Dio smo platforme za kupce i dobavljače Sedex kojim se provjerava poslovanje poduzeća po načelima održivog razvoja.

Članstva u udruženjima >GRI 102-13

Poduzeće je član Hrvatske Gospodarske Komore - HGK te Udruge industrije plastike i gume koja djeluje u sklopu HGK. Davor Ujlaki je potpredsjednik Udruge industrije plastike i gume.

Kao predstavnik HGK Davor Ujlaki djeluje u Vijeću za odlučivanje za pakiranje u Europskoj udruzi prerađivača plastike (European Plastics Converters (EuPC) Excom Packaging division).

Poduzeće MURAPLAST je član lokalne akcijske grupe LAG „MURA-DRAVA“. Davor Ujlaki je član upravnog odbora.

Poduzeće je član GS1 Croatia - Hrvatsko udruženje za automatsku identifikaciju, elektroničku razmjenu podataka i upravljanje poslovnim procesima za automatsku identifikaciju i elektroničku razmjenu podataka.

Poduzeće je član Udruge za promicanje zaštite ljudi u radnoj i životnoj okolini Međimurske županije. Tamara Polanec je član upravnog vijeća.

Poduzeće je bilo član Instituta za ambalažu koje je ukinuto.

Etika i integritet

Vrijednosti, načela, standardi i norme ponašanja >GRI 102-16

Uključivanjem u inicijative, rasprave i projekte na razini Hrvatske, MURAPLAST se opredijelio za proaktivan pristup u svim aspektima društveno odgovornog poslovanja.

Poduzeće je 01.08.2018. objavilo KODEKS POSLOVNOG PONAŠANJA MURAPLAST-A. Kodeks je dostupan svim zaposlenicima poduzeća, poslovnim partnerima te je javno dostupan na webu poduzeća <https://muraplast.com/o-nama/politika/>.

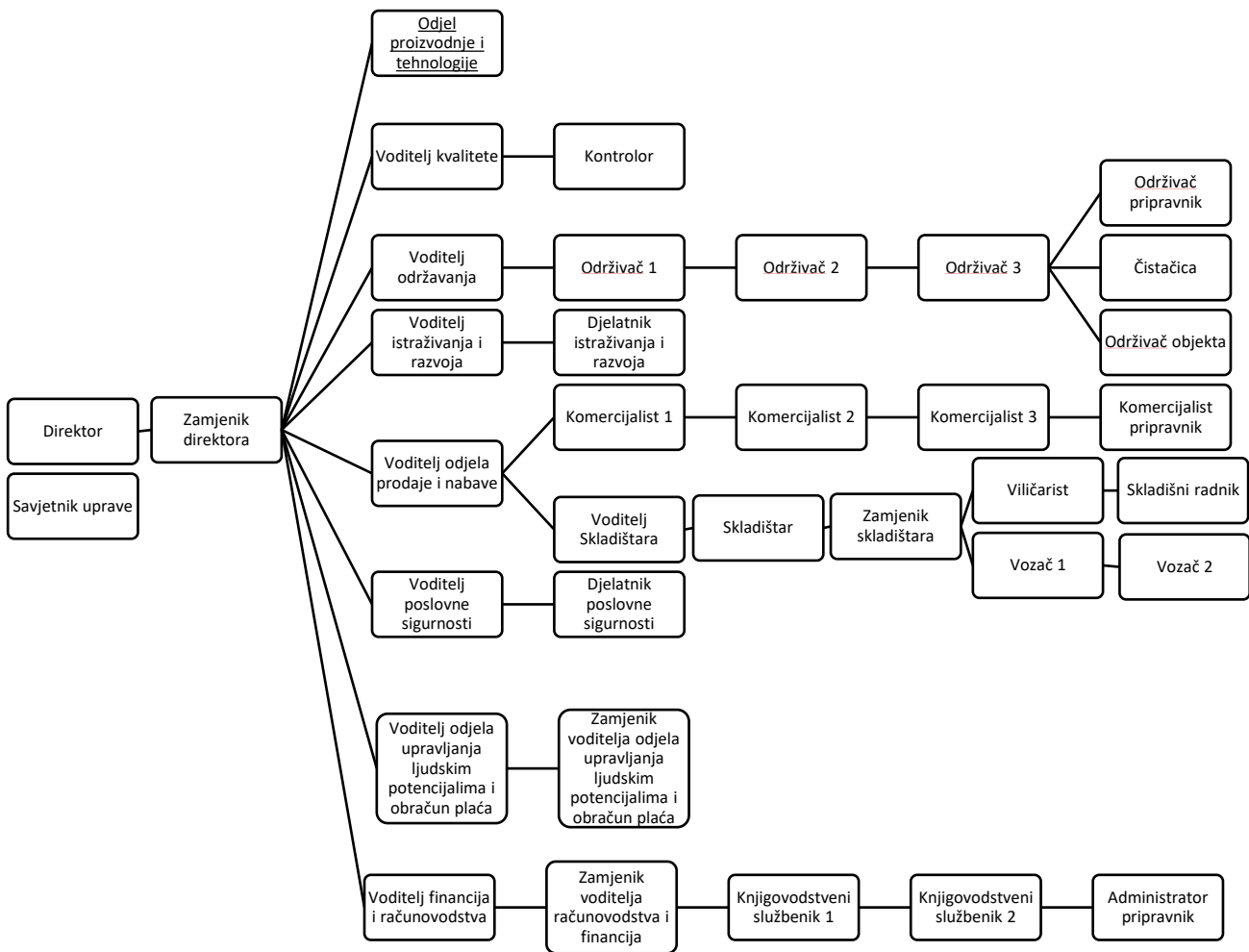
Tijekom 2018. godine provedene su sve potrebne aktivnosti i edukacije zaposlenika vezane uz primjenu GDPR-a, Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća.

Upravljanje

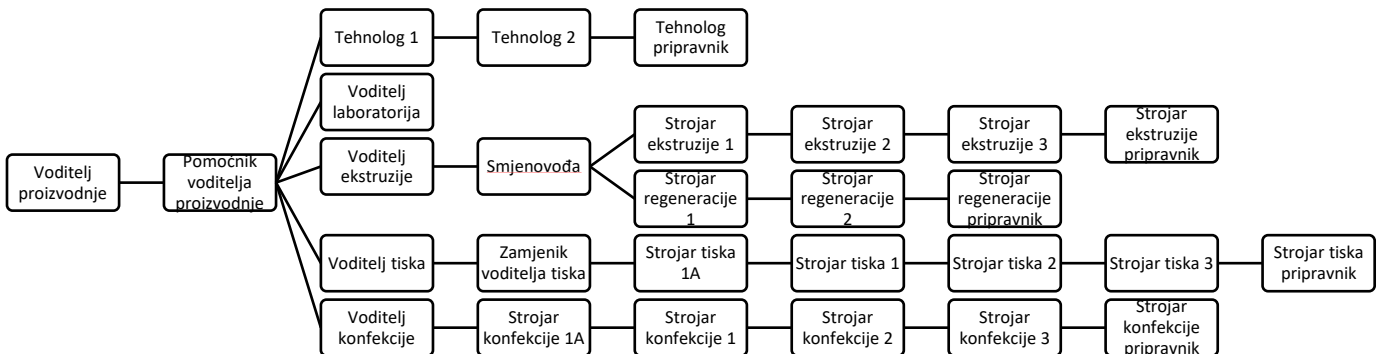
Upravljačka struktura >GRI 102-18

Upravljačku strukturu čine Uprava koju čine 2 Direktora, Nadzorni odbor s 3 člana te voditelji odjela. Odluke o ekonomskim, okolišnim i socijalnim temama donosi Uprava koja je kontrolirana od Nadzornog odbora.

Organizacijska shema organizacije:

Odjel proizvodnje i tehnologije:

Sastav najvišeg tijela upravljanja >GRI 102-22

Prema Društvenom ugovoru Organi Društva su Uprava i Skupština Društva. Uprava Društva sastoji se od jednog do najviše tri direktora. Direktora imenuju članovi Društva svojom odlukom te određuju ovlaštenja i ograničenja istog u zastupanju i vođenja poslova Društva.

Prema Društvenom ugovoru član Društva može u svako doba opozvati direktora.

Prema Zakonu o trgovačkim društvima i Statutu Društva, Uprava vodi poslove na vlastitu odgovornost, pri čemu je dužna i ovlaštena poduzimati sve radnje i donositi odluke koje smatra potrebnim za uspješno vođenje Društva.

Nadzor rada Uprave vrši Nadzorni odbor.

Jedna osoba nadzornog odbora je ujedno i predstavnik radnika.

Nadzorni odbor bira se na mandat u trajanju 3 godine. Nadzorni odbor upisan je 31.01.2017 u Trgovački sud u Varaždinu.

Osnivači/članovi društva

Anđelko Trojko,

- član društva

Ivan Ujlaki

- član društva

Nadzorni odbor

Ivan Ujlaki,

- predsjednik nadzornog odbora

Nikola Trojko

- zamjenik predsjednika nadzornog odbora

Kornelija Vojvoda,

- član nadzornog odbora

- predstavnik radnika

Osobe ovlaštene za zastupanje

ANĐELKO TROJKO,

- direktor

- zastupa društvo pojedinačno i samostalno

DAVOR UJLAKI

- direktor

- zastupa društvo pojedinačno i samostalno

- imenovan odlukom osnivača društva od 20.09.2016.

Uključivanje dionika

Dionici i njihovo uključivanje >GRI 102-40/42/43/44

Jedan od bitnih preduvjeta za sveobuhvatno provođenje aktivnosti društveno odgovornog poslovanja jest i prepoznavanje dionika. MURAPLAST je identificirao i segmentirao sve pojedince, zajednice i organizacije koje utječu (ili na njih utječe) poslovanje Poduzeća.

Dionici su uključeni i u izradu dijela ovog Izvješća. S njima se komunicira tijekom cijele godine, kontinuirano ili periodički prema potrebi.

Dionici	Vrsta komunikacije
Kupci	<ul style="list-style-type: none">- direktni kontakt – sastanci, posjete, auditi, prezentacije (prema potrebi)- Službena web stanica (objava cca svaki mjesec)- E-mail (prema potrebi)- Izvještaji o poslovanju (godišnje)- Izvještaji o održivosti (godišnje)- Sajmovi i skupovi (više puta godišnje)- Društvene mreže – LinkedIn (objava cca svaki mjesec)- Ocjena zadovoljstva (godišnja anketa)
Zaposlenici	<ul style="list-style-type: none">- Internet/interni servisi (redovito)- Direktni kontakti – sastanci (prema potrebi)- Službena web stanica (objava cca svaki mjesec)- Oglasna ploča (prema potrebi – cca mjesečno)- E-mail (prema potrebi)- Izvještaji o poslovanju (mjesečni)- Izvještaji o održivosti (godišnje)- Društvene mreže - Facebook, LinkedIn (objava cca svaki mjesec)
Vlasnici	<ul style="list-style-type: none">- Direktni kontakti (Dnevni / tjedni sastanci)- Izvještaji o poslovanju (mjesečni)- Izvještaji o održivosti (godišnje)- E-mail (prema potrebi)
Dobavljači	<ul style="list-style-type: none">- direktni kontakt – sastanci, posjete, auditi, prezentacije (prema potrebi)- Službena web stanica (objava cca svaki mjesec)- E-mail (prema potrebi)- Izvještaji o poslovanju (godišnje)- Izvještaji o održivosti (godišnje)- Sajmovi i skupovi (više puta godišnje)- Društvene mreže – LinkedIn (objava cca svaki mjesec)
Lokalna zajednica	<ul style="list-style-type: none">- Direktni kontakti – sastanci (prema potrebi)- Službena web stanica (objava cca svaki mjesec)- Donacije (prema potrebi)- E-mail (prema potrebi)- Izvještaji o poslovanju (mjesečni)- Izvještaji o održivosti (godišnje)- Društvene mreže - Facebook, LinkedIn (objava cca svaki mjesec)
Tijela državne vlasti	<ul style="list-style-type: none">- direktni kontakt – sastanci, posjete (prema potrebi)- inspekcije (redovite godišnje)- E-mail (prema potrebi)- Izvještaji o poslovanju (godišnje)- Izvještaji o održivosti (godišnje)- Konferencije i tematski sastanci (prema potrebi)- Članstva (prema potrebi)
Mediji	<ul style="list-style-type: none">- direktni kontakt – sastanci, posjete (prema potrebi)- Službena web stanica (objava cca svaki mjesec)- E-mail (prema potrebi)- Izvještaji o poslovanju (godišnje)

	<ul style="list-style-type: none"> - Društvene mreže – LinkedIn (objava cca svaki mjesec) - Priopćenja (prema potrebi) - Stručne publikacije (prema potrebi)
Akadska javnost	<ul style="list-style-type: none"> - direktni kontakt – sastanci, posjete, auditi, prezentacije (prema potrebi) - Donacije (prema potrebi) - E-mail (prema potrebi) - Konferencije i tematski sastanci (prema potrebi) - Znanstveni i stručni radovi (prema potrebi)
Financijska javnost	<ul style="list-style-type: none"> - direktni kontakt – sastanci, posjete (prema potrebi) - Službena web stranica (objava cca svaki mjesec) - E-mail (prema potrebi) - Izvještaji o poslovanju (godišnje) - Izvještaji o održivosti (godišnje) - Društvene mreže – LinkedIn (objava cca svaki mjesec)
Poslovna i stručna javnost	<ul style="list-style-type: none"> - direktni kontakt – sastanci, posjete, auditi, prezentacije (prema potrebi) - E-mail (prema potrebi) - Konferencije i tematski sastanci (prema potrebi) - Znanstveni i stručni radovi (prema potrebi) - Stručne publikacije (prema potrebi)

Komunikacija s dionicima

U nastavku su navedena neka od važnijih sredstava komunikacije i uključivanja dionika te aktivnosti tijekom izvještajnog razdoblja.

Sajmovi i stručni skupovi

MURAPLAST je tijekom 2018. godine izlagao na 2 sajma: Fachpack i Anuga Foodtech. Oba sajma su bila u Njemačkoj.

Djelatnici poduzeća sudjelovali su na više stručnih skupova, ali samo kao posjetitelji.

Službena mrežna stranica

Stranica je ažurna i objavljuje vijesti o natjecajima za radnim mjestima, investicijama i ostalim važnim događajima. Osim toga sadrži podatke o poduzeću, proizvodima i druge općenite informacije. Tijekom 2018. stranica je imala 58.853 jedinstvenih posjeta.

Temeljna stranica je muraplast.com, poduzeće ima zakupljeno i muraplast.hr, muraplast.at i muraplast.de.

Društvene mreže

Poduzeće aktivno koristi Facebook i LinkedIn. U 2018. aktivno korištenje društvenih mreža zabilježeno je tek krajem godine. Ovisno o vijesti, prenosi postove sa službene mrežne stranice.

Facebook je okrenut više zaposlenicima, potencijalnim zaposlenicima i lokalnoj zajednici. Otvoren je 2011. godine. U 2018. imao je 7 objava. Maksimalni doseg jedne objave je 4.2K osoba, 1,3K klikova objave i 188 reakcija, komentara i dijeljenja. Od svih objava bilo je 2 od 547 negativna dojma što iznosi 0,3 % (prema automatskom alatu Facebook-a).

LinkedIn je okrenut više kupcima i dobavljačima. Uz to da objavu vrši direktor te prosljeđuje objave poduzeću. Otvoren je tek krajem 2018. i imao je tek 3 objave te godine i tek 10 klikova. Nije bilo negativnih komentara.

Društvene mreže aktivno prati i konkurencija poduzeća.

Mediji

Poduzeće nije baš prisutno u medijima. Razlog je što je poduzeće B2B, a tržište je pretežito van Hrvatske. Van Hrvatske MURAPLAST se rijetko pojavljuje, dok se u 2018. Hrvatskoj u državnim medijima ne pojavljuje. U 2018. bila je samo jedna objava u državnim medijima (sponzorstvo za utrku), dok se u lokalnim medijima pojavljuje vezano uz investicije, sponzorstva i analize poslovanja. U stranim medijima u 2018. pojavljivala se uz projekt L4MS

- Logistics for Manufacturing SMEs. MURAPLAST sudjeluje kao pilot projekt u sklopu H2020 projekta financiranog od strane EU.

Primjeri objava:

<https://www.mnovine.hr/medimurje/gospodarstvo/muraplast-iz-kotoribe-zaposljava-230-radnika-u-sektoru-polietilenskih-filmova/>

<https://www.mnovine.hr/medimurje/tvrtka-muraplast-donirala-lcd-tv-prijamnik-odjelu-pedijatrije-zb-cakovec/>

Analizom medijskih objava, u 2018. nije bilo negativnih objava niti u medijima niti na socijalnim mrežama. Komentari uz objave su također generalno vrlo pozitivni – bez ijednog negativnog komentara (barem ne javno dostupnih).

Kolektivni ugovori >GRI 102-41

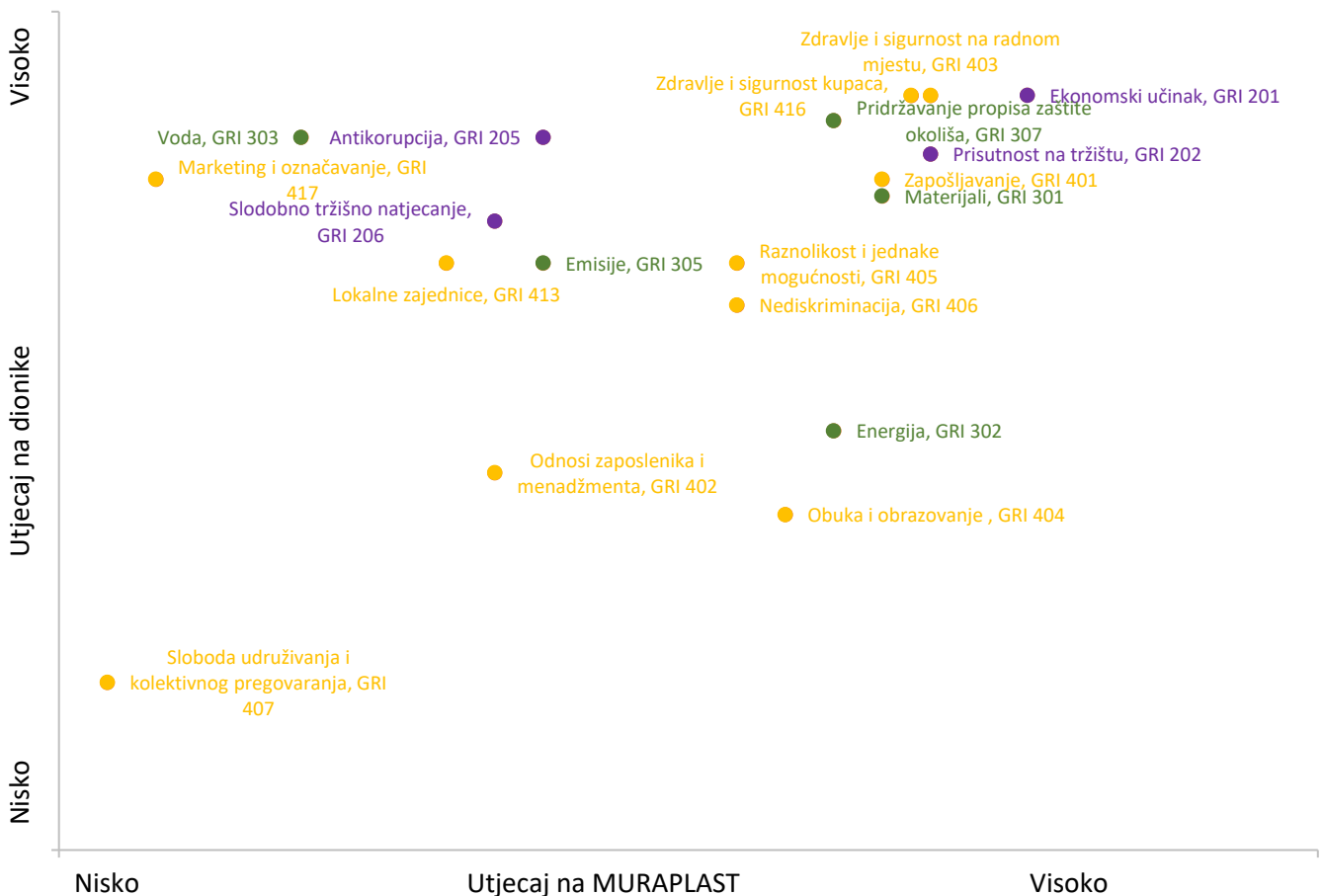
Poduzeće nema kolektivne ugovore.

Praksa izvještavanja

Subjekti uključeni u konsolidirane financijske izvještaje >GRI 102-45

MURAPLAST d.o.o. nema obvezu voditi konsolidirani financijski izvještaj.

Popis materijalnih tema >GRI 102-47

Izmjene u informacijama >GRI 102-48

Nema.

Promjene u izvještavanju >GRI 102-49

Nema.

Za prvo Izvješće odabrana je opcija sržne usklađenosti s GRI Standardima. Nije provedena vanjska verifikacija Izvješća.

Izvještajni ciklus i razdoblje >GRI 102-50/51/52

Ciklus izvještavanja o društveno odgovornom poslovanju je godišnji, a ovo Izvješće obuhvaća razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine. Ne postoji prethodno Izvješće.

Kontakt za pitanja vezana uz izvješće >GRI 102-53

Kontakt osoba je Marko Kedmenec.

T +385(0)40/683-215

marko.kedmenec@muraplast.com

Tvrdnje za izvještavanje u skladu s GRI Standardima >GRI 102-54

„Ovaj izvještaj je pripremljen u skladu s GRI Standardima: Sržna opcija“

Kazalo sadržaja >GRI 102-55

Kazalo sadržaja GRI standarda nalazi se na stranici 3-4.

Tematsko-specifični standardi: ekonomski

Ekonomski učinak >GRI 201

MURAPLAST je prema revidiranim podacima ostvarila su ukupne prihode u iznosu od 336,7 milijuna kuna ili 11 posto više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvarena je neto dobit u iznosu od 35,4 milijuna kuna ili 8 posto više u odnosu na prethodnu godinu. Svi ključni pokazatelji pokazuju nastavak stabilnog poslovanja poduzeća.

Prihodi od prodaje ostvareni su u iznosu od 326,8 milijuna ili 11 posto više u odnosu na prethodnu godinu. Poduzeće nastavlja uspješan organski rast te daljnje širenje poslovanja na nova tržišta. Poduzeće ostvaruje prihod od prodaje u inozemstvu u iznosu od 263 milijuna kn. Udio izvoza u ukupno ostvarenim prihodima iznosi 78 posto.

Poduzeće ima stabilnu bilancu. Stanje ukupne aktive na dan 31. prosinca 2018. godine iznosi 262,5 milijuna kuna. U strukturi izvora sredstava kapital i rezerve iznose 141,1 milijuna kuna, što je 25,2 milijuna kuna više u odnosu na stanje 31. prosinca 2017. godine.

Detaljnije informacije o ekonomskom učinku dostupne su u javno dostupnom Izvješću o poslovanju za 2018. godinu na stranicama Fine.

Izravno stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost >GRI 201-1

Izravno stvorena distribuirana ekonomska vrijednost	2017	2018
Izravno stvorena ekonomska vrijednost (prihodi), kn	303.683.496	336.722.797
Plaće i naknade zaposlenika, kn	16.689.363	20.996.978
Plaćanja državi (porez), kn	9.678.129	11.547.007
Neto financijski troškovi, kn	2.144.860	1.735.004
Bruto investicije	34.504.063	21.544.398
Ulaganja u zajednicu (donacije i sponzorstva), kn	93.625	75.919
Zadržana ekonomska vrijednost (neto dobit), kn	32.752.113	35.413.412

Definirani plan beneficija i drugi mirovinski plan >GRI 201-3

MURAPLAST redovno uplaćuju doprinose za sve radnike u sustav generacijske solidarnosti po stopi koja u 1. mirovinskom stupu iznosi 20 posto. Za osiguranike koji su osigurani u oba obvezna stupa, stopa doprinosa za 1. stup iznosi 15 posto, dok se u 2. mirovinski stup uplaćuje 5 posto doprinosa na osobne račune u obveznim mirovinskim fondovima.

MURAPLAST dodatno na mjesečnoj bazi uplaćuje svojim djelatnicima novčana sredstva u 3. mirovinski stup (dobrovoljni mirovinski fond) do 300 kn mjesečno po principu uplate istog iznosa koliko uplaćuje i zaposlenik.

Pri izradi godišnjih financijskih izvještaja za 2018. godinu izvršena su rezerviranja za troškove jubilarnih nagrada i otpremnina u iznosu od 27.500,00 kuna.

Ukupan iznos u cijelosti pokriva predviđene otpremnine i nagrade zaposlenika koji su za to stekli uvjete u 2018. godini.

Prisutnost na tržištu >GRI 202

MURAPLAST je kao obiteljsko poduzeće duboko povezan s lokalnom zajednicom. Najviše zaposlenika (102 od 246) su upravo iz Kotoribe. Poduzeće nudi dobar posao, iznadprosječna primanja i karijeru te je postalo glavni pokretač razvoja najzapadnijeg dijela Međimurske županije.

Udio višeg menadžmenta zaposlenog iz lokalne zajednice u značajnim mjestima poslovanja >GRI 202-2

U najvišoj strukturi upravljanja MURAPLAST-a, u izvještajnom su razdoblju 91 posto udjela činile osobe iz lokalne zajednice. Viši menadžment kompanije sveukupno broji 11 zaposlenika, od kojih 10 osoba (4 ženske osobe) dolazi iz lokalne zajednice. 7 zaposlenika višeg menadžmenta od 11 su u iz Kotoribe.

Pod lokalnim zapošljavanjem smatramo zapošljavanje osoba koje žive unutar Međimurske županije. Viši menadžment kompanije čine uprava i top menadžment, odnosno funkcije voditelja većeg sektora. Značajno mjesto poslovanja je sjedište poslovanja odnosno Kotoriba.

Najveći udio naših zaposlenika, pa tako i višeg menadžmenta, na svim značajnijim mjestima poslovanja Poduzeća čini lokalno stanovništvo. Potičemo i podržavamo zapošljavanje lokalnog stanovništva kroz politiku upravljanja ljudskim potencijalima gdje kod zapošljavanja prednost ima lokalno stanovništvo. Kao poduzeće koje posluje sa skoro cijelom Europom pružamo mogućnost svojim zaposlenicima za razvoj karijere i napredovanje.

Antikorupcija GRI 205

U svom poslovanju i svakodnevnim aktivnostima poduzeće MURAPLAST, kao i njeni zaposlenici, poštuje načela propisanog KODEKS POSLOVNOG PONAŠANJA MURAPLAST-A i ne priznaje korupciju kao način rada. Poslujući na globalnim tržištima, s različitim poslovnim običajima, uvjetima i kriterijima, Poduzeće uživa ugled lojalnog i korektnog poslovnog partnera.

Antikorupcijske politike i postupci >GRI 205-2/3

Svi zaposlenici su upoznati s antikorupcijskim politikama i postupcima koji su definirani u FER POSLOVNOJ PRAKSI KODEKSA POSLOVNOG PONAŠANJA MURAPLAST-a te poštuju načela Kodeksa u svom poslovanju i svakodnevnim aktivnostima. Na međunarodnom tržištu MURAPLAST uživa ugled lojalnog i korektnog poslovnog partnera te Poduzeće nema zabilježenih slučajeva korupcije.

Slobodno tržišno natjecanje >GRI 206

MURAPLAST promovira i provodi korektne i transparentne odnose tržišnog natjecanja u svim poslovima, sa svim subjektima i na svim mjestima. U poduzeću nije zabilježeno ponašanje u suprotnosti s načelom slobode tržišnog natjecanja, te antitrustovskih ili monopolističkih praksi.

Tematsko-specifični standardi: okolišni

Proizvodni asortiman poduzeća je prvenstveno ambalaža. Ambalaža čuva proizvod i generira dodanu vrijednost u funkciji promocije. Ambalaža, u biti, omogućava široku međunarodnu trgovinu. Ali, ujedno je ambalaža iz okolišnog aspekta glavni generator otpada na svijetu.

Trenutna situacija u industriji pakiranja je vrlo dinamična. Poduzeće slijedi postavljene ciljeve i doprinosi cirkularnoj ekonomiji prema strateškom dokumentu objavljenom 01.2018., a to je europska strategija za plastiku u kružnom gospodarstvu.

Vizija kružnoga gospodarstva u području plastike za EU:

- Sva plastična ambalaža stavljena na tržište EU-a do 2030. ponovno upotrebijiva ili se može reciklirati na troškovno učinkovit način.
- Reciklira se više od polovine plastičnog otpada nastalog u Europi do 2030.
- Odvojeno prikupljanje plastičnog otpada dostiže vrlo visoku razinu.
- Kapacitet za razvrstavanje i recikliranje se od 2015. do 2030. povećao za četiri puta, što je dovelo do stvaranja 200 000 novih radnih mjesta diljem Europe.
- Izvoz slabo razvrstanog plastičnog otpada postupno se ukinuo
- Reciklirana plastika postala je sve vrijednija sirovina
- Tvari koje ometaju postupke recikliranja zamijenjene su ili postupno ukinute.
- Potražnja za recikliranom plastikom u Europi porasla je za četiri puta
- Povećanim recikliranjem plastike pomaže se smanjiti ovisnost Europe o uvozu fosilnih goriva i smanjiti emisije CO₂.
- Europa potvrđuje svoj vodeći položaj u području opreme i tehnologija za razvrstavanje i recikliranje.

Kao prve korake poduzeće više ne nudi aditiv za razgradnju plastike (okso razgradnja koja u biti stvara mikroplastiku). Poduzeće nikada niti preporučalo aditiv te je svakog kupca savjetovalo protiv njenog korištenja. Također, zbog ekoloških razloga ne nudimo više biorazgradivu opciju materijala za postojeći plastični proizvodni asortiman. Mišljenja smo da biorazgradivost kao opcija ima svoje prednosti, ali smatramo da ga za postojeći prodajni i proizvodni asortiman plastičnih proizvoda nema dovoljno ekološke koriste. Njenim korištenjem štetimo sustavu gospodarenje otpada te je protiv kružnog gospodarstva (makar to nije strogo spomenuto u europskoj

strategiji). Stoga, za trenutni proizvodni plastični asortiman, više niti ne nudimo biorazgradivi materijal. Kao temelj kružne ekonomije moraju biti mogućnost reciklaže i mogućnost korištenja recikliranog materijala u finalni proizvod. Ukoliko postoji proizvod koji treba biorazgradivi materijal kao ambalažu te je njegova primjena dopustiva iz ekološkog aspekta, te neće štedjeti sustavu gospodarenja otpada naša dužnost je da ga ponudimo u tom slučaju.

Poduzeće proizvodi i papirnate vrećice koje su sada alternativna opcija plastičnim vrećicama.

Materijali >GRI 301

Muraplast proizvodi proizvode od plastike (filmovi, vreće i vrećice) i proizvode od papira (prvenstveno papirnate vrećice).

Također imamo proces tiska gdje za proizvode od plastike koristimo boje, otapala i lakova na bazi hlapivih organskih spojeva, dok za papir koristimo vodene boje. U mogućnosti smo također vodenim bojama tiskati plastične filmove, ali je taj proces ograničen zbog kvalitete i brzine tiska.

Ulazni materijali imaju značajnu ulogu u našem poslovanju, ne samo u troškovnom pogledu, nego i u pogledu naših kupaca, dobavljača i utjecaja na okoliš.

Samim time oni su materijalna tema izvještavanja o održivosti, a njeno upravljanje definirano je politikama kvalitete i zaštite okoliša.

Za gotovo sve ulazne sirovine pozicija MURAPLAST-a u procesu nabave je ograničena jer na tržištu Europe postoje tek desetak velikih dobavljača koji su u stanju isporučiti ulazne sirovine zadovoljavajuće kvalitete te za isporuku granulata polietilena, boja i papira koje čine većinu ulaznih sirovina sva poduzeća imaju podjednake ekološke i okolišne standarde. Svi dobavljači polietilena u Europi imaju sustave upravljanja okoliša, članovi su Plastic Europe, potpisnici Circular Plastic Alliance i potpisnici Clean Sweep-a. Svi dobavljači boja u Europi su potpisnici i članovi EuPIA te imaju sustave upravljanja okolišem. Svi proizvođači papira imaju FSC ili sličan sustav te sustave upravljanja okolišem i slično.

Svjesni smo činjenice kako se polimeri dobivaju od fosilnih goriva (nafte i plina) koja je neobnovljivi prirodni resurs, MURAPLAST je istražio i dalje istražuje mogućnosti upotrebe bioplastike kao obnovljivog biljnog materijala (napomena bioplastiku iz obnovljivih materijala ne smije se miješati s pojmom biorazgradnje koju poduzeće ne podržava iz gore navedenih razloga). U 2018. nije bilo korišteno nikakve bioplastike kao ulazne sirovine.

Ulazni materijali se kontroliraju sukladno mogućnosti te kvaliteta materijala utječu na godišnju ocjenu dobavljača.

Ujedno, brinemo o korištenju recikliranih ulaznih sirovina dobivenih regranuliranjem proizvodnih ostataka te kupujemo granulatu sakupljenu i recikliranu od otpadne plastike. Kako je vidljivo iz donje tablice udio kupljenog recikliranog materijala je pao, a razlog je drastični pad potražnje plastičnih vrećica na tržištu (paralelno uz višegodišnji pad proizvodnje plastičnih vrećica pala je i količina kupljenog recikliranog materijala koji se prije koristio prvenstveno za vrećice).

Poduzeće posjeduje destilaciju otapala te svu otpadno otapalo reciklira. Reciklirano otapalo ponovno se koristi u procesu tiska solventnim bojama. Otpadni mulj iz destilacije se zbrinjava kao opasni otpad. Procjenjuje se da je poduzeće upotrijebilo cca 159 tona recikliranog otpala u 2018. godini.

Poduzeće posjeduje i destilaciju vodenih boja gdje se sve otpadne vodene boje destiliraju te se voda ponovno koristi u procesu tiska. Otpadni mulj iz destilacije se zbrinjava kao opasni otpad.

MURAPLAST je nositelj ekološka oznaka "Der Blaue Engel" (prijevod: plavi anđeo) za plastične vrećice za nošenje načinjene od reciklirane plastike.

MURAPLAST za papir koristi sustav osiguranja održivog razvoja u gospodarenju šumama prema normi FSC®CoC kod proizvodnje papirnatih vrećica i drugih određenih proizvoda od papira. Također kod nabave kupujemo papir koji djelomično ili u potpuno sadrži reciklirani sadržaj. Sav papir je porijeklom iz obnovljivih izvora

Zbog potrošnje hlapivih organskih spojeva u količini većoj od 200 t/god, posjedujemo Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša tzv. okolišna dozvole. Rješenje donosi koordinirani nadzor poduzeća u našem slučaju svake 2 godine. Sljedeći nadzor predviđen je 2019., a prethodni je bio 2017.

Plastika	2017	2018
korišteni kupljeni ulazni materijal (granulat, masteri i aditivi) ,t	15.804	16.124
od toga kupljeni reciklirani materijal, t	425	309
Količina iskorištenog vlastitog reciklata (uključena reciklaža ulazne ambalaže), t	2.011	2.107
reciklirani ulazni materijal (vlastiti + kupljeni), t	2.436	2.417
postotak korištenog reciklata ukupno	15,4%	15,0%
korišteno boja na bazi otapala, t	379	381
korišteno novo otapalo, t	346	367
Papir	2017	2018
korišteno papira u roli, t	3.168	4.774
udio recikliranog papira u iskorištenom papiru u roli, t	825	1.083
postotak korištenog recikliranog papira ukupno	26,0%	22,7%
korišteno vodenih boja, t	45	69

Smatramo da je korištenje recikliranih sirovina prioritet stoga poduzeće postavlja sljedeće ciljeve vezano uz ulazne materijale:

- Pridruženje CPA – Circullar Plastic Alliance s ciljem doprinosa korištenju reciklata od 10 milijuna tona u finalnim proizvodima do 2025 (potpisivanje deklaracije te aktivno podržati rad CPA do 2025)
- Korištenje 25 % reciklata u plastičnim filmovima i proizvodima od plastike do 2025 (aktivno promovirati korištenje reciklata, nuditi proizvode s udjelom reciklata)
- Do 2025. proizvoditi samo proizvode koje se mogu reciklirati u plastičnom asortimanu proizvoda (razviti zamjenska rješenja, promovirati korištenje plastičnih filmova koji se mogu reciklirati)
- Korištenje 35 % udjela recikliranog papira do 2025. u papirnatim vrećicama

Energija >GRI 302

Prerada plastike je proces gdje se plastika korištenjem energije topi, oblikuje i hladi. Stoga je energija vrlo značajan resurs Poduzeća bez kojeg se ne može.

	2017	2018
električna energija, GJ	48.686	50.888
električna energija iz obnovljivih izvora, GJ	18.613	24.701
električna energija iz ne obnovljivih izvora, GJ	30.073	26.187
prirodni plin, GJ	5.877	5.159
Ukupna količina korištene energije, GJ	54.562	56.047

Tablica: Potrošnja energije unutar organizacije (GJ)

Ukupna potrošnja energije unutar kompanije prikazuje potrošnju električne energije i prirodnog plina. Potrošena električna energija je djelomično iz obnovljivih izvora. Prema izračunu dobavljača električne energije udio obnovljive energije u 2018. bio je 48,5 %.

Poduzeće ne proizvodi vlastitu električnu energiju.

Energetski sustav se redovito održava.

Svi viličari osim jednoga su na električni pogon. Jedan viličar je na dizel gorivo.

Od ostalih energenata koristimo gorivo za potrebe službenih vozila.

Potrošnja energije izvan organizacije prikazuje procjenu potrošnje goriva (dizel i benzin) za potrebe službenih putovanja vozila u vlasništvu Poduzeća te transporta robe (teretna vozila i viljuškar).

Poduzeće za isporuku robe koristi isključivo uslugu vanjskog transporta tereta, osim manjih isporuka vlastitim kombijem.

	2017	2018
Teretna vozila i viljuškar, GJ	192	220
Osobna vozila, GJ	588	639
Ukupno, GJ	780	860

Tablica Potrošnja energije izvan organizacije (GJ)

Električna energija je glavni energent koji koristimo u poslovanju, potrebna je za rad strojeva u procesu proizvodnje. Njen udio u ukupnoj potrošnji energije Poduzeća u 2018. godini iznosio je 92 % posto. Prirodni plin se koristi za grijanje prostora i tople vode te za sušenja boje u procesu fleksotiska. Približna energija za potrebe grijanja prirodnim plinom u 2018. je 597 GJ (11,6 % potrošnje plina).

Poduzeće je prema hrvatskim zakonima (Zakon o energetske učinkovitosti) obveznik ili energetskog pregleda (audita) ili certificiranja sustava upravljanja energijom prema normi ISO 50001. Nakon edukacije zaposlenika za internog auditora prema ISO 50001, nekoliko seminara te analizom zaključeno je da nema smisla se certificirati prema normi ISO 50001 pa je poduzeće u skladu s zakonskom obavezom obavio energetski audit od ovlaštenog poduzeća. Periodičnost audita je svake 4 godine, a prvi audit je izvršen u prosincu 2017. godine.

Rezultat audita nije pokazao značajne preporuke. Poduzeće intenzivno investira u nove strojeve pa se strojni park sastoji isključivo od proizvodnih linija novije generacije. Poduzeće ne koristi starije linije za proizvodnju (najstariji stroj za proizvodnju je iz 2003.). Strojevi su energetski gledano vrlo učinkoviti te ne postoji ekonomska isplativost dorade starih linija s ciljem podizanje energetske učinkovitosti.

U izvještajnom smo razdoblju nastavili s aktivnostima zamjene starih rasvjetnih tijela cca. (8000W) novim LED žaruljama (2000W). Zamijenjen je transformator (1MW->1,3MW) koji ima veći kapacitet i bolju energetsku učinkovitost. U tijeku su bili radovi na novoj trafostanici projektiranog kapaciteta 3x1,6 MW.

Energetski intenzitet proizvoda prikazana je omjerom ukupne potrošnje energije unutar organizacije (uključeno i grijanje) u odnosu na proizvedenu masu gotovog proizvoda podijeljeno na papir i plastiku. Za dobivanje gotovog proizvoda uzete su sve njegove faze. Tisak, konfekcioniranje i rezanje za papir. Ekstruzija, tisak, konfekcioniranje, rezanje, kaširanje i reciklaža za plastiku.

S obzirom na veliku bitnost potrošnje električne energije poduzeće je detaljnim mjerenjem došlo do zaključka da je okvirni energetski intenzitet električne energije za područje plastike uključivanjem reciklaže u druge procese prerade: ekstruzija 0,57 kWh/kg, tisak plastike 0,27 kWh/kg, kaširanje 0,25 kWh/kg i proizvodnja plastičnih vrećica 0,11 kWh/kg. Za papirnate proizvode tisak je 0,2 kWh/kg, a proizvodnja vrećica 0,12 kWh/kg. Zadnja provjera ključa bila je u ožujku 2019. Ovakav ključ je korišten i u izračunu energetskog intenziteta proizvoda

finalnih proizvoda koji mogu prolaziti različite faze proizvodnje. Energetski intenzitet u konačnici vrlo ovisi kroz koje sve faze proizvod prolazi. Npr. velika razlika je samo ako je proizvod otisnut ili ne (+0,38 kWh/kg).

Poduzeće planira dobiti točnije podatke ugradnjom dodatnih mjernih uređaja.

	2017	2018
prerada plastičnih proizvoda, t	16.212	16.646
prerada papirnatih proizvoda, t	3.023	4.472
energija plastika, kWh	14.103.713	14.154.420
energija papir, kWh	1.052.435	1.414.182
Energetski intenzitet plastike (kWh/kg proizvoda)	0,87	0,85
Energetski intenzitet papira (kWh/kg proizvoda)	0,35	0,32

Tablica: Energetski intenzitet proizvoda

Vezano za energiju i energetsku učinkovitost ciljevi u sljedećem razdoblju su:

- Prelazak na električnu energiju iz obnovljivih izvora u 2019.
- Poboljšanje monitoringa instaliranjem on-line sustava praćenja potrošnje energije do kraja 2019. godine
- Dobivanje uporabne dozvole za novu trafostanicu do kraja 2019. godine
- Daljnja zamjena rasvjete u 3. hali do kraja 2019. godine
- Kupnja 3 novih električnih viličara do kraja 2019. godine

Voda >GRI 303

Voda je potreban resurs za dio tehnoloških postrojenja. Opskrba vodom osigurana je iz sustava lokalnog vodovoda.

Voda (u kombinaciji s antifrizom) se koristi za hlađenje strojeva gdje cirkulira u zatvorenom krugu i prema potrebi se nadopunjava.

Kod procesa reciklaže plastike za hlađenje i za prijenos vrućih granula reciklata u zatvorenom sustavu gdje ima isparavanja vode.

Kod procesa tiska vodenim bojama boje se rijede s vodom čime se smanjuje viskozitet boja. Voda se također koristi kod čišćenja boja.

Ulaskom u proces tiska vodenim bojama (2015) Poduzeće je instaliralo sustav za pročišćavanje vode koje procesom vakumske destilacije vode pročišćava vodu. Poduzeće sve tehnološki otpadne vode pročišćava. Na taj način ne ispušta nikakve otpadne tehnološke vode u sustav kanalizacije.

Potrošnja vode je mala i nije značajna za Poduzeće. Poduzeće se nalazi između dvije rijeke Drave (udaljenost cca 6 km) i Mure (udaljenost cca 1,7 km). Resurs je važan za dionike.

	2017	2018
Potrošnja vode iz javnog vodovoda (m ³)	2.257	2.299

Emisije >GRI 305

Emisije su važni aspekt okoliša Poduzeća. Poduzeće je moralo napraviti program smanjenja emisija hlapljivih organskih spojeva. Poduzeće je uspješno smanjilo emisije HOS-ova prema VOC i IPPC direktivi instalacijom oksidatora na ispustu tiskarskih linija koje koriste otapala.

Poduzeće mjeri vrijednosti emisija iz stacionarnih izvora na ispustu oksidatora 2 puta godišnje. Izvješća mjerenja zajedno s godišnjom bilancom (EHOS) šalju se jedanput godišnje nadležnim tijelima za zaštitu okoliša.

Intenzitet emisija CO₂ za proizvedenu električnu energiju iz proizvodnog miksa dobavljača električne energije za 2018. bio je 147 g CO₂/kWh (199 g CO₂/kWh za 2017).

Donja tablica prikazuje ukupne izravne i neizravne emisije stakleničkih plinova. Izravne emisije stakleničkih plinova nastale su prirodnog plina, spaljivanjem hlapljivih organskih spojeva u oksidatoru i transportom službenih vozila, dok su neizravne emisije nastale kod proizvodnje električne energije kupljene od distributera.

Podaci o količini emisija dobiveni su izračunom prema nacionalnom standardu dok je faktor konverzije spaljenih HOS-ova u oksidatoru 1,39 što odgovara preporuci dobavljača opreme (podatak je priznat od stane nadležnih tijela za zaštitu okoliša).

Ukupne izravne i neizravne emisije stakleničkih plinova prema težini (t CO₂):

	2017	2018
Izravne emisije stakleničkih plinova po težini, t CO ₂	1.062	1.068
Neizravne emisije stakleničkih plinova po težini, t CO ₂	2.691	2.078
Ukupno, t CO ₂	3.753	3.145

Ukupne izravne i neizravne emisije stakleničkih plinova prema težini po vrsti proizvoda(t CO₂):

		2017	2018
Izravne emisije stakleničkih plinova po težini, t CO ₂	plastika	843	835
	papir	219	232
Neizravne emisije stakleničkih plinova po težini, t CO ₂	plastika	2.541	1.900
	papir	151	178
ukupno		3.753	3.145

Intenzitet emisija stakleničkih plinova (kg CO₂ / kg proizvoda)

	2017	2018
prerada plastičnih proizvoda, t	16.212	16.646
prerada papirnatih proizvoda, t	3.023	4.472
emisije CO ₂ plastika, t CO ₂	3.384	2.735
emisije CO ₂ papir, t CO ₂	369	411
Intenzitet emisija stakleničkih plinova plastike (kg CO ₂ / kg proizvoda)	0,21	0,16
Intenzitet emisija stakleničkih plinova papira (kg CO ₂ / kg proizvoda)	0,12	0,09

Poduzeće ima emisije stacionarnih izvora koje se periodički mjere kao hlapljivi organski spojevi izraženi kao ukupni organski ugljik, ugljik monoksid CO, Oksidi dušika NO_x izraženi kao NO₂. Poduzeće ima pročišćivač emisija u obliku oksidatora te su sva provedena mjerenja u 2018. zadovoljavajuća (ispod su granične vrijednosti emisija prema točki 2.1.1. Knjige objedinjenih uvjeta zaštite okoliša).

Izvešća o količini godišnjih emisija redovito dostavljamo nadležnim državnim tijelima za zaštitu okoliša na obrascu EHOS (Emisije hlapivih organskih spojeva).

Za 2018 godinu poduzeće je imalo:

- Ukupna godišnja količina korištenih organskih otapala po aktivnosti (t/god): 598,744
- Emisije u otpadnim plinovima (GVE) (mg C/m³): 9,10
- Ukupne emisije HOS-eva (t/god): 61,42
- Spalionica RTO u 2018. je spalila 513.471 kg HOS-ova uz faktor 1,39 (prema preporuci dobavljača opreme). 513.471*1,39=713.724 kg CO₂ (uključeno u prikaz izravnih emisija CO₂ plastike).

Planirani ciljevi smanjenja emisija u atmosferu direktno su povezani s ciljevima energiju i energetske učinkovitost za 2019. godinu navedenim u ovom izvještaju.

Pridržavanje propisa zaštite okoliša >GRI 307-1

Poduzeće poštuje i primjenjuje sve zakonske primjenjive propise i vlastitu Politiku zaštite okoliša već dugi niz godina. Odgovornost prema okolišu i ekologiji su sastavni dijelovi strategija poslovanja u ovom području.

Minimalno jednom godišnje provodi se postupak procjene usklađenosti s zakonskim i ostalim zahtjevima iz područja zaštite okoliša. Postupak procjene provodi se prema usklađenosti s normom ISO 14001.

Poduzeće ponekad sudjeluje preko HGK u prijedlozima zakona i pravilnika vezanih uz okolišna pitanja.

Poduzeće ima kontinuirani nadzor radi obveze posjedovanja Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša tzv. okolišna dozvole (IPPC direktiva). Sljedeći nadzor predviđen je 2019., a prethodni je bio 2017. Tijekom 2018. nije bilo nikakvih inspekcijskih nadzora vezanih za okoliš.

Od audita uspješno su riješeni prema normi upravljanja okolišem ISO 14001, provjera masene bilance za potrebe Plavog anđela za plastične vrećice, masene bilance i ostalih zahtjevima prema FSC CoC

Tijekom izvještajnog razdoblja nije zabilježen slučaj nepridržavanja propisa vezanog za okoliš te nije bilo nikakvih prigovora.

Tematsko-specifični standardi: društveni

Fluktuacija zaposlenika >GRI 401-1

U 2018. godini zaposleno je ukupno 41 novih radnika prosječne dobi od 29 godina. Najmlađi novozaposleni imao je 19 godina. Prosječan dob radnika koji su otišli je 35 godina, pri čemu je najmlađi imao 20, a najstariji 63 godine. Ukupno je tijekom 2018. godine iz Muraplast-a otišlo 22 radnika.

Edukacija za pripravnike i novozaposlene

Za svakog novozaposlenog radnika i pripravnika održava se edukacija od strane njihovih neposrednih voditelj. Cilj edukacija je upoznavanje tih radnika s organizacijom, poslovanjem, proizvodnim programom Muraplast-a te drugim radnicima poduzeća.

Učenička praktična nastava

Muraplast surađuje sa srednjim školama tehničkih i obrtničkih smjerova vezano za učeničku praktičnu nastavu. Svake godine u Muraplast-u imamo nekoliko učenika na praktičnoj nastavi. Svaki učenik u Muraplast-u dobije svog mentora koji ga vodi i usmjerava kroz učeničku praktičnu nastavu.

Povlastice zaposlenika >GRI 401-2

Svi zaposlenici, neovisno o vrsti ugovora, rasi, spolu ili dobi, imaju iste pogodnosti u skladu s vremenom provedenim na radu. Poduzeće Muraplast isplaćuje jubilarne nagrade za dugogodišnji rad u poduzeću, regres, božićnicu i uskrnicu, potpore za novorođenu djecu radnika, prigodni dar djeci, jednokratne potpore u slučaju smrti člana uže obitelji radnika, potpore za dugotrajno bolovanje, otpremnine prilikom odlaska u mirovinu, novčane nagrade za mjesečne i godišnje radne rezultate, dar u naravi radniku u vidu odlaska na team building i slično.

Muraplast također na mjesečnoj bazi, prema posebnim pravilima do 300 kn mjesečno, uplaćuje svojim djelatnicima novčana sredstva u 3. mirovinski stup (dobrovoljni mirovinski fond).

Zaposlenici imaju i pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla.

Muraplast svojim djelatnicima također omogućuje plaćene dopuste npr. za sklapanje braka, porod supruge, selidbe, dobrovoljno darivanje krvi i slično.

Roditeljski dopust >GRI 401-3

Prema rješenju HZZO-a sve radnice ostvaruju pravo na rodiljni i roditeljski dopust, a svaki radnik muškarac na roditeljski dopust.

Nakon isteka rodiljnog dopusta na posao se nije vratila samo jedna djelatnica koja je na vlastiti zahtjev otišla iz poduzeća dok su se sve ostale vratile na svoje prijašnje radno mjesto. Muškarci do sad još uvijek nisu koristili pravo na roditeljski dopust.

	Rodiljni i roditeljski dopust u 2018. godini	Ukupan broj zaposlenih po spolu 31.12.2018.	Ukupan broj zaposlenika koji su iskoristili pravo na rodiljni i roditeljski dopust prema spolu u 2018.	Ukupan broj zaposlenika koji se vratili na posao nakon završetka rodiljnog dopusta, a koji je ostao zaposlen dvanaest mjeseci po povratku na posao, prema spolu
Žene	7	52	7	5
Muškarci	0	194	0	0
Ukupno	7	246	7	5

Obavještavanje o promjenama u radu >GRI 402-1

Poduzeće Muraplast obavještava svoje zaposlenike i njihove izabrane predstavnike o svim važnijim promjenama u poslovanju koje bi mogle na njih znatno utjecati. Informacije se daju u skladu s odredbama Zakona o radu, te putem predstavnika radnika u Nadzornom odboru.

Zajednički formalni odbori >GRI 403-1

U skladu s odredbama Zakona o radu i Zakona o zaštiti na radu te obvezama poslodavca poduzeće Muraplast ima svoj Odbor zaštite na radu. Taj Odbor se sastaje svakih 6 mjeseci kao što je i navedeno u zakonu, a po potrebi i više puta godišnje.

Bolesti povezane sa zanimanjem >GRI 403-3

U Muraplast-u nema zanimanja niti radnog mjesta kod kojih postoji visoka učestalost ili rizik od teških bolesti. Prilikom rasporeda radnika na poslove s posebnim uvjetima rada postupa se u skladu s tim uvjetima i radnici se obavezno upućuju na pregled radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za obavljanje istih. Periodično, u skladu s utvrđenim pravilima, redovito se provjerava njihova zdravstvena sposobnost za obavljanje ovih poslova.

Obuka i obrazovanje >GRI 404

U cilju razvoja potencijala svojih zaposlenika, Muraplast kontinuirano provodi obrazovanje i usavršavanje svojih radnika širokim rasponom obrazovnih aktivnosti: obrazovanje u okviru redovnog sustava školovanja, pohađanje specijaliziranih edukacija unutar i izvan poduzeća, a velik naglasak se stavlja i na razvoj prezentacijskih i

komunikacijskih vještina, rada na računalu, te osuvremenjivanje ostalih znanja relevantnih za učinkovitost i profesionalnost u radu.

Muraplast pažljivo bira svoje zaposlenike na rukovodećim pozicijama u poduzeću te prepoznaje njihov potencijal. Također se ulaže u njihov razvoj te se stvara prostor za njihovo daljnje napredovanje.

Programi za stjecanje vještina >GRI 404-2

Stjecanjem novih znanja i usvajanjem potrebnim vještina Muraplast poboljšava kvalitetu svojih proizvoda te povećava konkurentnost na tržištu. Intenzivno se radi na daljnjem usavršavanju djelatnika.

Mentorski programi su dio programa upravljanja kompanijskim znanjem i odvijaju se u prepoznatim ključnim područjima za poslovanje poduzeća. Oni za cilj imaju zadržavanje perspektivnih zaposlenika te stvaranje kompetentnih i motiviranih stručnjaka za buduću razvoj poslovanja.

Zaposlenicima je važna povratna informacija o njihovom angažmanu i razvoju karijere u poduzeću. Ona djeluje na motivaciju zaposlenika i pomaže steći uvid u vlastito poslovno ponašanje i napredak. Menadžment i zaposlenici razmjenjuju važne informacije koje su osnova za planiranja individualnih planova razvoja.

Slučajevi diskriminacije i poduzete mjere >GRI 406-1

U poduzeću Muraplast nije zabilježen niti jedan slučaj diskriminacije na temelju rase, boje kože, spola, vjere, političkog mišljenja, nacionalnog ili društvenog porijekla. Muraplast štiti dostojanstvo radnika za vrijeme obavljanja posla te se djelatnicima osiguravaju uvjeti rada u kojima neće biti izloženi uznemiravanju ili spolnom uznemiravanju poslodavca, nadređenih ili drugih osoba s kojima redovito dolazi u kontakt za vrijeme obavljanja posla.

Sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja >GRI 407

Svi djelatnici ostvaruju pravo na slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja, uključujući pravo da osnuju radničko vijeće i sindikat te učlanjenje u njega radi zaštite svojih interesa. Za ispunjenje ovih prava Muraplast neće postavljati nikakva ograničenja, osim onih koja su propisana zakonom.

Dječji, prisilni i obavezni rad >GRI 408, >GRI 409

Muraplast u svom poslovanju ne podržava zapošljavanje djece, niti se vrši obvezni ili prisilni rad ni u kakvim poslovnim aktivnostima i oblicima. U 2018. godini, kao i u prethodnim izvještajnim razdobljima, nije sklopljen niti jedan ugovor o radu s osobama mlađim od 18 godina. Internim propisima i standardiziranim selekcijskim procesima zapošljavanja, proaktivno smanjujemo rizik zapošljavanja osoba mlađih od 18 godina.

Poštivanje ljudskih prava >GRI 412-1

Muraplast je poduzeće koje poštuje ljudska prava. Kod donošenja odluka o mjestima poslovanja uzimaju se u obzir ljudska prava. U svim djelatnostima Muraplast-a je izvršena provjera poštivanja ljudskih prava. Svaki djelatnik Muraplast-a uživa jednako pravo na poštivanje i dostojanstvo bez obzira na svoju rasu, vjeroispovijest, spol, dob, nacionalno podrijetlo, politička uvjerenja, seksualnu orijentaciju, bračno stanje, invalidnost ili na bilo koje drugo osobno svojstvo. U slučaju zaprimanja prijave o kršenju tih prava pokreće se procedura unutar koje se istražuju okolnosti prijavljenog događaja, utvrđuje opravdanost prijave te se poduzimaju odgovarajuće mjere.

Uključivanje lokalne zajednice >GRI 413-1

Poduzeće Muraplast surađuje sa zajednicom u kojoj posluje te ulaže u nju putem brojnih programa sponzorstava i donacija. U 2018. godini izdvojeno je oko 66.000,00 kn za donacije i sponzoriranje sportskih natjecanja, kulturnih priredbi, pojedinačnih projekata i/ili drugih aktivnosti.

Donacije:

- Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom
- Udruga slijepih Međimurske županije
- Županijska bolnica Čakovec
- Karitas Kotoriba
- Savez udruga Prvi korak
- Crkva Kotoriba
- Dobrovoljno vatrogasno društvo Kotoriba
- Dobrovoljno vatrogasno društvo Sveta Marija
- Kulturno umjetničko društvo Donja Dubrava
- Javna komunalna ustanova
- Mažoretkinje Kotoriba
- Nogometni klub Graničar Kotoriba
- Udruga uzgajivača mali životinja
- Atletski klub Međimurje

Javne politike >GRI 415-1

Muraplast je u 2018. godini dao donaciju jednoj političkoj stranci u Hrvatskoj u iznosu od 10.000,00 kn.

Utjecaj na zdravlje i sigurnost kupaca >GRI 416-1

Od faze planiranja dizajna proizvoda, kroz njihovu validaciju u razvojnoj fazi i redovite godišnje provjere u serijskoj proizvodnji, svi proizvodi Muraplast-a udovoljavaju zakonodavnim i sigurnosnim propisima.

Poduzeće planirati drastično povećati sigurnost kupaca investicijama u povećanje sigurnosti proizvodnje i certificiranjem Sustava upravljanja sigurnošću kod proizvodnje ambalaže koja dolazi u kontakt s hranom certificiran po normi BRC i KOSHER certifikat čime se potvrđuje da su proizvodi proizvedeni od MURAPLAST-a pod supervizijom te su certificirani pod Kosher-om.

Poštivanje propisa >GRI 416-2

Tijekom izvještajnog razdoblja nije zabilježen slučaj nepridržavanja propisa i dobrovoljnih kodeksa u vezi s utjecajima proizvoda i usluga na zdravlje i sigurnost, o čemu svjedoče različiti auditri prema certificiranim sustavima upravljanja.

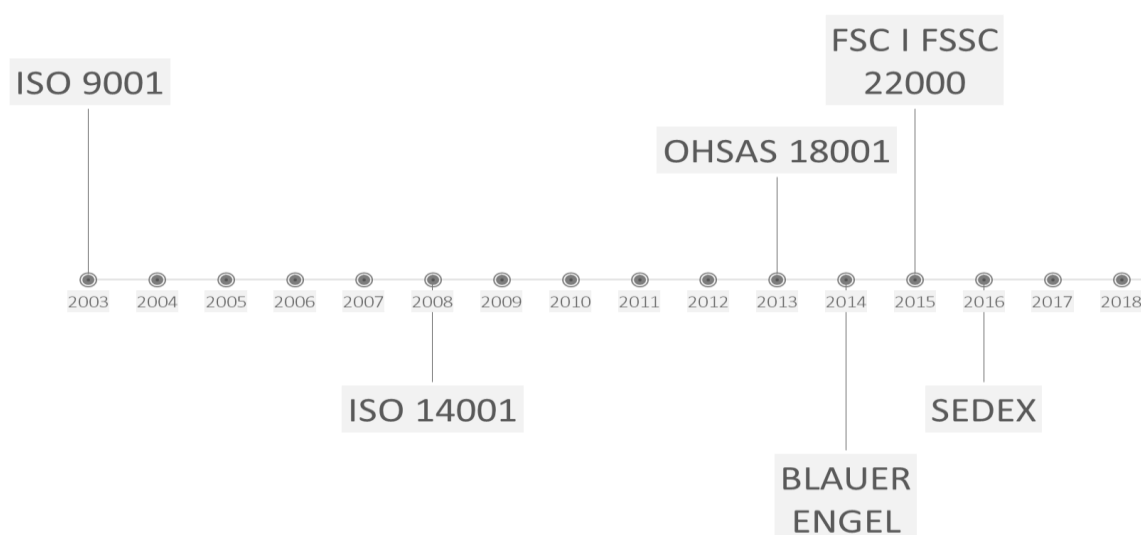
Tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo inspekcijskih nadzora.

Tijekom izvještajnog razdoblja bile je nekoliko audita kupaca.

Poduzeće posjeduje:

- Sustav upravljanja kvalitetom certificiran po normi ISO 9001 od 2003. godine.
- Sustav upravljanja okolišem certificiran po normi ISO 14001 od 2008. godine.

- Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu certificiran po normi OHSAS 18001 od 2013. godine.
- Sustav upravljanja sigurnošću kod proizvodnje ambalaže koja dolazi u kontakt s hranom certificiran po normi FSC 22000 od 2015. godine.
- Sustav osiguranja održivog razvoja u gospodarenju šumama prema normi FSC®CoC kod proizvodnje papirnatih vrećica i drugih određenih proizvoda od papira.
- Rješenje Ministarstva zdravlja da lokacija zadovoljava uvjete za proizvodnju predmeta opće uporabe koji dolaze u kontakt s hranom.
- Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša
- Ekološka oznaka "Der Blaue Engel" (prijevod: plavi anđeo) za plastične vrećice za nošenje načinjene od reciklirane plastike.
- Dobavljač/član u globalnom lancu nabave SEDEX (s ciljem unaprjeđenja odgovornog i etičkog poslovanja)

Slika 3: Grafički prikaz certifikata kroz vrijeme

Detaljne informacije o certifikatima, izdavač i trajanje:

- ISO 9001:2015 259860-2018-AQ-HRV-HAA 12.04.2018-11.04.2021 DNV GL
- ISO 14001:2015 217476-2017-AE-HRV-HAA 30.03.2018-17.04.2020 DNV GL
- ISO 18001:2007 135823-2013-HSO-HRV-RvA 27.06.2019-11.03.2021 DNV GL
- FSC CoC 44 751 15430152, Certificate Code TUEV-COC-000745, License Code FSC-C127860 20.11.2015-19.11.2020 FSC-C127860 TUV NORD
- FSSC 22000 179012-2015-FSMS-HRV-RvA 14.06.2018-20.05.2021 DNV GL
- Sedex Supplier (B Member) -Company Reference ZC3331777 Site Reference ZS3572584
- Der Blaue Engel Tragetaschen bedruckt aus Recycling-PE Contract No. 30337 23.03.2017-31.12.2019.

Vrsta podataka o proizvodu i usluzi >GRI 417-1

Prema organizacijskim postupcima za podatke o proizvodima i njihovo označavanje, svaki proizvod ima oznaku proizvođača (osim ako je drugačije zahtijevano od strane kupca), osnovne tehničke podatke te posebne podatke koji su karakteristični ili značajni za taj proizvod.

Pridržavanje propisa >GRI 417-2

Tijekom izvještajnog razdoblja nije zabilježeno nepridržavanje propisa i dobrovoljnih kodeksa u vezi s podacima o proizvodu i usluzi te označavanjem.

Poduzeće je tijekom 2018. više puta preporučilo izmjene označavanja što je u svim slučajevima bilo prihvaćeno os strane kupca. Takva praksa je dio tehničke potpore koje Poduzeće pruža.

Pridržavanje propisa i dobrovoljnih kodeksa u vezi s marketinškim komunikacijama >GRI 417-3

Muraplast koristi fer i odgovorne prakse u svojim poslovnim odnosima s kupcima. To uključuje odgovoran marketing te transparentnu komunikaciju o ekonomskim, okolišnim i društvenim utjecajima proizvoda. U Muraplast-u nije zabilježen niti jedan slučaj plasiranja korištenja obmanjujuće, netočne i diskriminirajuće informacije (uključujući oglašavanje, promidžbu i pokroviteljstvo) te iskorištavanja nedostatka znanja ili nemogućnost izbora kupca.

Jedan od cilja je upravo pružanje edukacije kupaca koji nisu dovoljno upoznati s zakonskim zahtjevima te zbog pogrešno (interpretirajućih) informacija s medijima ili drugih izvora misle poduzeti krive korake.